

особистих немайнових прав, а також змісту їх ознак, основними з яких є невіддільність від особистості та немайновий характер.

Література

1. Баранов М. В. Право юридичної особи на існування. *Психологія и право*. № 3. 2016 р. С. 373-378.
2. Коструба А. В. Особисті немайнові права. Zenodo. 2020 р. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5245770>
3. Скрипник В. Л. Немайнові блага як об'єкти цивільних прав. *Приватне право і підприємництво*. 2018 р. № 18. С. 100-104.
4. Шишка О. Р. Немайнові відносини з матеріальними благами в предметі цивільного права. *Актуальні проблеми приватного права* : матеріали XVII наук.-практ. конф., присвяч. 97-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 22 лют. 2019 р.). Харків : Право, 2019. С. 255-259.

Мороз В.П.,

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувачка навчально-наукової
лабораторії з дослідження проблем
протидії організованим злочинності
та корупції Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ*

Паршин Ю.І.,

*доктор економічних наук, професор,
старший науковий співробітник
навчально-наукової лабораторії з
дослідження проблем протидії
організованим злочинності та
корупції Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ*

**ЛІКВІДАЦІЯ РАСОВОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ – ОСНОВНЕ
ЗАВДАННЯ ЛЮДСТВА**

Однією з основних цілей ООН є здійснення співробітництва у заохоченні та розвитку поваги до прав людини та основних свобод для всіх, без різниці раси, статі, мови та релігії, а расова дискримінація перешкоджає повному здійсненню прав людини. Відмінності, винятки, обмеження та уподобання, засновані на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, викликають та загострюють

конфлікти та завдають страждань, призводять до загибелі людей.

Генеральна Асамблея ООН у 1965 році ухвалила Міжнародну конвенцію про ліквідацію всіх форм расової дискримінації [1]. Міжнародне співтовариство висловило у цьому документі переконаність, що будь-яка теорія переваги, заснована на расовій відмінності, у науковому відношенні хибна, у моральному – ганебна, а соціальному – несправедлива і небезпечна.

У зв'язку з цим, та керуючись таким розумінням згубності расової дискримінації, міжнародне співтовариство визначило такі цілі Конвенції для виконання їх державами-учасниками:

- вжити всіх необхідних заходів для якнайшвидшої ліквідації расової дискримінації у всіх її формах та проявах, запобігати та викорінювати расистські теорії та практику їх здійснення з метою сприяння взаєморозумінню між расами та створення міжнародного співтовариства, вільного від усіх форм расової сегрегації та расової дискримінації;

- не вчиняти стосовно осіб, груп чи установ будь-яких актів чи дій, пов'язаних з расовою дискримінацією, та гарантувати, що всі державні органи та установи діятимуть відповідно до цього зобов'язання;

- забороняти расову дискримінацію, яку проводять будь-які особи, групи або організації;

- не заохочувати, не захищати і не підтримувати расову дискримінацію, що здійснюється будь-якими особами та організаціями;

- переглядати політику уряду в національному та місцевому масштабі, виправляти та скасовувати будь-які закони та постанови, що ведуть до виникнення або увічнення расової дискримінації;

- засуджувати будь-яку пропаганду та всі організації, засновані на ідеях чи теоріях переваги однієї раси чи групи осіб певного кольору шкіри чи етнічного походження тощо.

З метою виконання цих ціле було запропоновано:

- оголосити злочином, що карається за законом, будь-яке поширення ідей, заснованих на расовій зверхності чи ненависті, будь-яке підбурювання до расової дискримінації, а також усі акти насильства та підбурювання до таких актів, спрямованих проти будь-якої раси чи групи осіб іншого кольору шкіри чи етнічного походження, а також надання будь-якої допомоги для проведення расистської діяльності, включаючи її фінансування;

- оголосити протизаконними та забороняти організації, а також організаційну та будь-яку іншу пропагандистську діяльність, які заохочують расову дискримінацію та підбурюють до неї, та визнавати участь у таких організаціях або в такій діяльності злочином, що карається законом;

- не дозволяти національним чи місцевим органам державної влади чи державним установам заохочувати расову дискримінацію чи підбурювати до неї.

Цю Конвенцію ратифікували 27 держав і вона вступила в силу у 1969 році. А вже у 2000 році учасниками цієї конвенції є 153 держави та вона є

найдавнішою конвенцією ООН з прав людини з великою кількістю учасників.

Зазначимо, що у Конвенції було передбачено створення Комітету з ліквідації расової дискримінації, і він був першим органом, створеним ООН для контролю та розгляду заходів, вживаних державами з метою виконання їхніх зобов'язань відповідно до тієї чи іншої угоди в галузі прав людини, послужив зразком для створення подібних органів для імплементації інших універсальних інструментів у галузі прав людини.

Основною процедурою, що дозволяє Комітету розглядати правові, судові, адміністративні та інші заходи, які вживаються державами з метою здійснення їх зобов'язань щодо боротьби з расовою дискримінацією, є обговорення періодичних звітів держав. Слід зазначити, що будь-яка держава може направляти скарги щодо дій іншої держави.

В останні роки використовується інша практика, а саме ранне попередження та ухвалення негайних дій. Так, наприклад, у її рамках Комітет спрямовував свою місію таких послуг у складі експертів-членів комітету з Німеччини, Нігерії та інших країн до Югославії з метою сприяння розвитку діалогу між албанцями у Косові та сербами. Місії вдалося намітити шляхи вирішення спірних питань і що значно нормалізувало напружене становище в Косово. Також за рекомендаціями цього Комітету закріплюються правові, адміністративні та інші гарантії щодо недопущення расової дискримінації.

Література

1. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації ООН; Конвенція, Міжнародний документ, Заява від 21.12.1965. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text (дата звернення: 03.10.2022)

Фіалка М.І.

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінально-
правових дисциплін*

*ННІ права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ДИСКРИМІНАЦІЯ: РІЗНОВИД ЗЛОЧИННОСТІ ЧИ ФОНОВОГО ЯВИЩА ЗЛОЧИННОСТІ?

Дискримінація в українському суспільстві є об'єктивно існуючою проблемою. При цьому, дуже часто мова йде про існування дискримінаційних проявів в усіх сферах життєдіяльності українському соціумі. Увага до існуючої проблеми проявляється як в наукових колах так і в середовище